

Ha tavasz, akkor Salgótarján és műhelymunka...

A gyermekotthonban dolgozó pszichológusok munkacsoportja második alkalommal kapott lehetőséget arra, hogy a Szociális és Munkaügyi Minisztérium anyagi támogatásával három napos műhelymunkát szervezhessen Salgótarjánban, a háttérintézmény Képzési központjában.

Idén huszonöten kapcsolódtak be ebbe a nagyobb ívű összehangoló munkafolyamatba, amelynek célja továbbra is az, hogy az ország és a szakellátás bármely területén, nagyrészt magára hagyatottan tevékenykedő szakember társaink szemléletét megismerve és gyakorlati tapasztalatait elemezve, összevetve, egységesebbé és minőségileg általánosan kielégítőbbé tegyük az ellátást. Miközben legalább ettől, az időleges szakmai érintkezéstől lendületet, támogatást, ötletet, segítséget kaphatunk saját aktuális gondjaink megoldásához és egyéni törekvéseink megvalósításához is.

Mostani munkánk szervesen illeszkedett a tavaly teljesített vállaláshoz – a gyermekvédelem általunk belátott területén végeztünk szakmai helyzetfelmérést (az egyes helyi körülmények és sajátosságok igencsak ingoványos talaján mozogva); összeállítottunk egy rendszerszemléletű protokollt az általunk végezhető és szakmailag indokolt tevékenységeinket a feltétel-célvárható eredmény tengelyen elhelyezve; ennek fontos következményeként megfogalmazódott egy szakmailag korrekt és teljesíthető munkaköri leírás, majd ezeket, az elkészült dokumentumokat eljuttattuk a megfelelő fórumokra. Választott képviselőink közreműködésével a Módszertani Központban létrejött az a találkozó az intézmények igazgatóival, a fenntartókkal, ami sok helyen gyökeres és általában pozitív változásokat hozott munkánk megítélésében, néhol még a feltételeiben is. Szervezetünk és kapcsolataink megerősödésével lehetőségeink bővülni látszanak.

A helyzetfelmérés az idén sem maradhatott ki, azt igyekeztünk elsősorban megtudni, hogy

- ki milyen egyéni és csoportos diagnosztikus
- és/vagy terápiás módszereket használ,
- kinek a felkérésére, utasítására,
- milyen esetekben vizsgál,
- és mit kezd a kapott eredményekkel.

Még mindig eléggé eltérő az egyes pszichológusok felé irányuló elvárások. Van, ahol a Gyermekvédelmi Szakértői bizottság javaslatát be sem várva, ettől függetlenül azonnal az érkezés után vizsgálni kell a beutalt gyermekeket. (Vajon ott érdekel-e valakit, hogy mit is érez a gyerek, hogy a vizsgálati helyzet elismerten megemeli, legalábbis időszakosan a szorongást, és az megingatná-e a döntéshozót, hogy a standardizált pszichológiai tesztek száma csekély, hogy bizonyos időn belül nem ismételhették a szakma szabályai szerint, és hogy némelyikre gyorsan rá lehet tanulni?)

Több helyen később sincs mód betekinteni az elkészült

szakvélemények érdemi részébe (csak a „lebutított” változat tekinthető meg a pszichológus kolléga számára is) és még mindig akad olyan gondozási hely, amely a törvénnyel ellenkező gyakorlattal élve, nem is tart hivatalos iratanyagot a gondozott gyermekről.

Néhány gyermekotthonban, lakásotthonban a pszichológus fél évente, máshol évente köteles írásba foglalni a gyermekek jellemzőit, fejlődését, változását. Elgondolkodtató, hogy ez a „kötelezés” mennyiben fogja az így alkotott véleményeket a sablonosodás és kiüresedés irányába eltolni, vagy tényleg azt várják/várjuk ettől, hogy minden gyermek, minden fél éve meghatározó és megítélhető változásokat hoz ebben a vonatkozásban.

Van, ahol a nevelők ragaszkodnak egy alapos és részletes intelligencia méréshez, esetleg a fejlesztőpedagógus direkt hálás a részletekbe menő véleményért, mert ténylegesen fejleszteni szándékozik. Egyik otthonunkban a fiatalok bejelentett házasságkötési szándéka indítja a gyámot az értelmi képességek szakszerű vizsgálatának kérésére, s mielőtt erről bárkinek profán gondolata támadna, sietek leszögezni, hogy náluk mindez a kényszerítés és befolyásolás kizárását célozza.

A vizsgálat- és véleménykészítés általánosan fontosnak és szükségesnek ítélte okai:

- ha a gyermeknél akutan megjelenik egy új pszichés tünet, esetleg pszichoszomatikusnak tűnő panasz, vagy még „csak” a teljesítményét, munka- illetve társkapcsolatait érintő változás;
- ha nem látom tisztán a meglévő tünet kapcsolódását más, már korábban, vagy egyidejűleg megjelent „furcsaságokkal”;
- ha pszichiátriai gondra gyanakszom, de a továbbküldés előtt biztosabb információra lenne szükségem (esetleg előnyre is szert tehet a gyermek, ha a pszichiáter hálás, a bevizsgált területről küldött leírásomért, a mellékelt anamnesztikus adatokért, a háttér információkért, a tünettörténeti vázlatomért);
- ha arra gondolt a nevelő team, hogy a gyermek tanulási képességei szakértői vizsgálatot és áthelyezést indokolnának, de nem értek ezzel egyet és utánajárok az elgondolásom igazának, vagy ha egyetértek, és a rész-képességek mérésével, figyelem, memória, diszlexia és/vagy egyéb vizsgálatok előzetes elvégzésével támogatom és elősegítem az amúgy is vadul leterhelt bizottság munkáját, még az is lehet, hogy közelebbi időpontot kapunk;
- végül a vizsgálati alkalmak sorában elismertek és szükség-

gesnek tartottak az időről-időre előadódó helyi, térségi, országos felmérési kampányok.

A csoportos, leginkább terápiás eljárások használatának különbözőségei, ezek felsorolása és a számtalan változat azonosítása jelentette idén a munkánk oroszlánrészét, főként, hogy a csoportban alkalmazott játékok egy-egy élménybuborékban merültek fel, így gyakran kaphattuk azon magunkat, hogy már csak gyönyörködünk, csere sztorik buggyanának fel belőlünk, persze megint jól elkanyarodtunk, és a lista nem telik, csak az idő.

Ebben a részben főként ígéretek születtek, ki melyik bevált

játékát, gyakorlatát gépeli be és röppenti fel közös email címünkre, ahol hamarosan összeállhat egy használható példatár.

Adósak maradtunk a játékok alkalmazásában segítséget nyújtó racionális keretrendszer gondos kimunkálásával. A pontosan milyen korúakkal, neműekkel, mikor, milyen célból, miért pont ezt, vagy mivel válthatnánk ki kérdésekre adott válaszaink letisztázásával. Majd legközelebb. Hiszen szellemileg feltöltődve, értékeinkben és szakmai identitásunkban megerősödve, a jól végzett munka megnyugtató fáradságával, abban a reményben búcsúztunk, hogy benyújtott pályázatunk sikere lehetőséget teremthet akár egy soron kívüli, őszi műhelymunkára is. Addig még szponzorunk is kerülhet, ki tudja?!

Szabóné Erdős Gyöngyi

A Család, Gyermekek, Ifjúság Kiemelten Közhasznú Egyesület 2006. évi Közhasznú tevékenységéről szóló jelentés

Az Egyesület, mint Kiemelten Közhasznú Társaság 2006-ban sem folytatott vállalkozói tevékenységet. Bevételei és támogatásai az Alapszabályban meghatározott körben lévő feladatok ellátásából adódtak.

Lapkiadás: A Család, Gyermekek, Ifjúság című szakmai folyóirat kiadása 2006. év folyamán és kéthavonta, összesen 6 alkalommal jelent meg. A folyóirat 1993 óta a magyar gyermek- és ifjúságvédelem egyedülálló szakmai lapja. A lap szerkesztői fontosnak tartják a minél szélesebb körű információáramlás biztosítását, az itthon és külföldön sikeres, hasznos programok, módszerek, kiadványok bemutatását.

Képzések: A FIKSZ (Felelősség, Információ, Kompetencia szülőknél) trénerok továbbképzése történt meg két alkalommal 2006-ban. Ezen a továbbképzéseken az aktuális új ismereteken túl a programvezető útmutatást ad az egyéni esetek megbeszélésével is.

Akkreditált képzések:

Mediációs képzés: célja, hogy a résztvevők megismerkedjenek a mediáció (konfliktuskezelés) szakaszaival egyfajta globális képet alkotva a technika használatáról. Minden résztvevő írásos anyagot kap a képzési folyamatról. Több alapképző mediációs tanfolyamot bonyolított le az egyesület 2006. évben. A továbbképző tanfolyamok egy része 2005-ről húzódott át adott tárgyévre.

Az egyesület 5 mediációs képzést tartott, 2006. februárjában Orosházán, HEFOP pályázat keretében, és Budapesten, májusban ugyancsak Budapesten, majd Békésben ugyancsak HEFOP pályázat keretében két alkalommal, októberben és novemberben. A vidéki képzéseken általában 20-20 fő vett részt, és a résztvevők általában a szociális szférából jöttek. A budapesti csoportok létszáma kisebb volt, ezzel szemben az összetettele színesebb volt.

Gyermekbántalmazás képzés: célja, hogy a résztvevők megismerkedjenek a gyermekbántalmazás tüneteivel, jeleivel (ezzel is segítve a korai felismerést és megelőzést), elsajátítsák a kezelés,

a prevenció és az intervenció leghatékonyabb technikáit. A képzési anyagot 2006. évben a trénerok teljesen átalakították és három képzési alkalommal (Kecskemét, Baja és Budapest) sikeresen kipróbálták. A képzéseken 2006-ban mintegy 46 fő szakember vett részt a szociális, oktatási és egészségügyi szektorból.

Szemtől-szembe képzés: konfliktusmegoldó és kereső program. Új alternatív eljárás a fiatalok bűnelkövetők kezelésében. A jóvátételi szemlélet megbeszéléseken együtt dolgoznak a szakemberek az elkövetőkkel, közvetlenül bevonva őket a megoldáskeresés problémájára. A képzéseken (a 2005-ben kezdett, de adott évben még be nem fejezett képzéseket is ideértve) 52 fő vett részt.

Nem akkreditált képzések:

Chicoca-fája: az azonos című filmre épülő prevenció program, külföldi szakemberek által kidolgozott, sikeresen működő program a gyerekek elleni szexuális bántalmazás problematikájának kezelésére, a gyermekek elleni szexuális visszaélések megelőzésére. Ilyen képzési, felvilágosító tréninget 2006-ban nem szervezett az Egyesület.

Családi Csoport Konferencia: az azonos elnevezésű alternatív konfliktus feloldási és kezelési tréning az Egyesület 2006-ban elindított új programja, melyben egy holland képző (Rob von Pagée) segítségével, és a Szociális és Munkaügyi Minisztérium támogatásával kezdtük el a program magyarországi elterjesztését és ismertetését.

Mediációs és Jogi Iroda:

Jogsegélyszolgálat:

A jogsegélyszolgálat keretében az iroda 115 ügyet rendezett. Ebből legnagyobb számban a válás és ezzel kapcsolatos családjogi ügyek szerepeltek (45 db.) Ezt követte az ingatlanl kapcsolatos szerződések és tanácsadások, összesen 29. db.

9 hagyatéki ügyben adtunk jogi tanácsot, 4-4 biztosítási és életjáradéki szerződéssel kapcsolatban jártunk el. Öt esetben fordultak hozzánk

munkajogi kérdésekkel, és három esetben ajánlódékozással.

Kettő-kettő esetben adózás, haszonélvezet kölcsön, egy-egy esetben pedig anyakönyvezési, betéti társaság, fizetési meghagyás, garázdaság, hiteles másolat készítése, hitelfelvétel, lakás bérbeadása, és telekhatár vita ügyében kerestek meg.

Azon ügyek elintézési ideje, amelyekben perbeli képviselőt is vállalunk, természetesen meghaladják az egy évet. Ezekben az ügyekben is különös gondot fordítunk arra, hogy a per lehetőleg békés módon fejeződjék be, ha lehet peren kívüli megegyezéssel igyekszünk befejezni, vagy megkíséréljük mediációra terelni az ügyet.

Az a tapasztalatunk, hogy különösen azok az ügyfelek jönnek vissza hozzánk ügyekkel, akiket perben képviseltünk. Véleményünk szerint ennek az az oka, hogy a per ideje alatt sikerült az ügyfelekkel jó személyes kapcsolatot kialakítani, bizalmat szerezni, amit a legtöbb ember nagyra tart, megbecsül.

Mediáció

A tavalyi évben 9 mediációt tartottunk, ebből még egy ügy áthúzódik ez évre. A 9 esetből 4 esetben a bíróság küldte a feleket. A mediációba bevontuk azokat a kollégáinkat, akik újonnan végeztek el a mediációs képzést.

Kutatás: A korábbi évekhez hasonlóan 2006-ban is több hazai és nemzetközi kutatásban vett részt az Egyesület, illetve annak munkatársai, így különösen Herczog Mária (szakmai igazgató), Szotyori Nagy Viktória (ügyvédjelölt) és Gyurkó Szilvia (jogász). Ezekről publikációk is megjelentek.

A Család Gyermekek Ifjúság Egyesület 2006. évi záróközgyűlése által elfogadott és hivatalos könyvvizsgálás eredményeként hitelesítő záradékkal ellátott Közhasznú jelentés alapján a mérlegfőösszeg 150 570 e Ft, a tárgyévi közhasznú eredmény alaptervekeny-ségből 57 456 e Ft.

Budapest, 2007. április 27.